

Slakten Modigs Anor

Inskannat och omvandlat till digitalt dokument med hjälp optisk teckenigenkänning av undertecknad. Det digitala dokumentet har sedan formaterats och korrigerats så att det så långt som möjligt överensstämmer med originalet. Enligt förordet är utredningen gjord av Lagerholm (svårtolkad namnteckning som förtydligats med blyerts i mitt exemplar). Det finns ingen adress eller annan hänvisning. Troligen heter han John i förnamn eftersom det finns en referens i Nättidningen Rötter "släktforskaren John Lagerholm i Stockholm". Han gjorde utredningen 1944 på uppdrag av Paul Modig som är död, liksom Lagerholm lär vara, eftersom någon med det namnet inte går att hitta med hjälp av sökmotorer för telefonnummer. Det går därför inte att erhålla ett medgivande av författaren eller hans uppdragsgivare. Författaren nämner att ett medgivande till avskrift kan gå att få. Jag är övertygad om att ett sådant medgivande skulle ha gått att få för en icke kommersiell reproduktion. Den framtida släktforskningen underlättas betydligt av att ha källorna digitaliserade. Eftersom syftet med denna "kopia" är just det, så har jag tagit mig friheten att ta fram och sprida detta dokument bland släktingar med samma härstamning som finns i dokumentet. Vid annan användning är som underlag till släktforskning och kunskap om släktens anor måste författarens "copyright" respekteras. Se innehållsförklaringen. Jag vill också påpeka att smärre fel kan infunnit sig trots att drygt en arbetsdag lagts ner på arbetet.

Visby 2010-09-27

Hans Forsslund

Södra Murgatan 47

621 57 Visby

0498 25 99 84

0760 91 23 90

hans@forsslundsystems.se

Carl Modig var min morfars far. Jag är barnbarn till Johannes Modig (bror till Paul Modig) och son till Gunvor Forsslund (Modig).

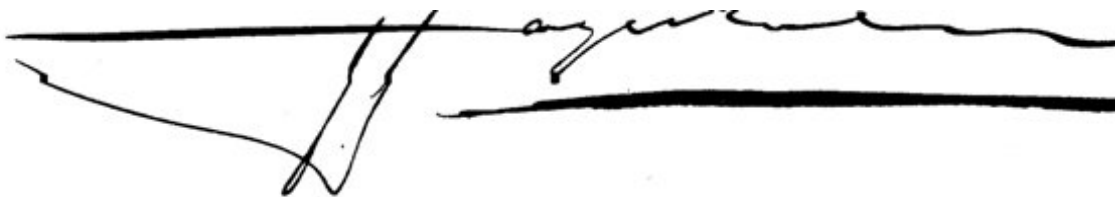
F ö r o r d

Källorna till denna utredning om Grosshandlare Paul Modig och hans fäderne härstamning hava utgjorts av kyrkoböcker, mantalslängder, generalmönsterrullor samt Grosshandlare Carl Modigs självbiografiska anteckningar. Några bouppteckningar hava icke kunnat påträffas. Bortsett från de historiska och kulturhistoriska uppgifterna hava krönikornas källor, där ej annat angivits, utgjorts av kyrkoböcker. Arbetet är utfört med biträde av arkivforskare Bertil Nelin. Utredningen av undertecknad.

Utredningen har försetts med ordet "copyright" såsom en påminnelse om, att den litterära äganderätten tillhör undertecknad, varför avskrifter icke få tagas utan särskilt medgivande.

I de kulturhistoriska glimtarna har tyvärr å sid 31 insmugit sig ett tryckfel. Å sjunde raden nedifrån står 1768. Det skall vara 1762.

Stockholm den 8 juli 1944

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Hans Forsslund', written over a horizontal line. The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke at the end.

I n n e h å l l s f ö r k l a r i n g

Å efterföljande tabeller har varje person erhållit sin egen fristående levnadsskildring. För att skänka största möjliga översikt och sammanhållning ha å tabellerna angivits vederbörandes nummer å antavlan.

Probanden har alltså nummer 1, probandens far nummer 2, mor nummer 3, farfar nummer 4, farmor nummer 5 o.s.v. Regeln är alltså den, probanden frånsatt, att varje man har ett jämnt nummer och hans hustru efterföljande udda, fadern har sonens eller dotterns antavlenummer fördubblat och modern har faderns ökat med ett. För att giva större klarhet har varje tabell försetts med släktbenämning från probandens ståndpunkt räknat.

Då personnamnens stavning i de officiella handlingarna i hög grad växlar, beroende på, vem som hållit i pennan, har för äldre tider förnamn och ur förnamn bildade efternamn normaliserats. Detsamma gäller även ortnamnen.

Trots omsorgsfullt arbete är det möjligt, att uppgift om ett eller annat barn kan saknas någonstädes. På grund av källornas beskaffenhet både fordomdags och nu går det icke att gardera sig mot detta. Beträffande barnen är vidare att märka, att, om barn till samma föräldrar döpte till samma förnamn och den äldste (äldsta) av dessa icke bevisligen levat efter sin namnes ankomst till världen, vilket i något sällsynt undantagsfall verkligen förekommer, den först födde anges som död före namnens födelse. Barn, som icke finnes upptaget i föräldrarnas bouppteckningar, betraktas som dött före bouppteckningens datum, såframt man icke, vilket ävenledes någon enstaka gång förekommer, har bevis för, att barnet verkligen levde vid bouppteckningens upprättande.

P r o b a n d

(Nr 1 å antavlan)

PAUL MODIG

Grosshandlare i Härnösand.

Född 1886 4/12 i Härnösand.

Föräldrar: Skräddarmästaren (sedermera grosshandlaren)
Carl Modig och hans hustru (i andra giftet)
Vendla Amnéus.

Döpt: 1/

(Härnösands Domkyrkoförsamlings
födelse- och dopbok)

1/ "Barnet odöpt på grund av confession. betänkligheter hos föräldr."

F a d e r

(Nr 2 å antavlan)

CARL MODIG

Undertecknad är född den 2%12 1844 i Daretorps socken av Skaraborgs län. Min faders namn är Lars Andersson Modig, född 1805 död 1855, min moders Maria Stina Svensdotter Blomkvist, född 1815 död 1895. Uppfostrad i föräldrahemmet tillsammans med 10 syskon varav 4 dogo i unga år Den äldsta av mina bröder, Johan, dog i Amerika vid 30 års ålder. Alfred grundläggare i Sundsvall, Anna, Tilda och Gustava gifta och bosatta i Tidaholm och Nyland.

Vid min faders död 1855, då jag var 11 år, fick jag sluta skolan och taga plats som fåraherde att valla 50 får. År 1856 kom jag till en skomakare för att lära mig göra skor. Året därpå, 1857, flyttade jag till en skraddare för att lära mig detta yrke. År 1858 konfirmerades jag i Agnetorps församling, numera Tidaholm. Samma år erhöll jag anställning vid Statens järnvägsbyggnad i Vretstorp i närheten av Hallsberg.

År 1862 flyttade jag till Stockholm för att söka ytterligare utbildning i skraddareyrket. Blev utlärd år 1865.

Exerserade beväring under detta år. Samma år i augusti reste jag .ven till Köpenhamn för att söka arbete och förkovran i yrket, men måste återvända i brist på arbete. Därefter fick jag plats i Skåne, och i brist på annan sysselsättning fick jag där arbeta i jordbruk för 16 skilling om dagen samt mat och husrum. När jag hade lust till fortsatt utbildning i skradderiyrket ämnade jag mig därför till Tyskland och Frankrike. Försökte arbeta mig till pengar för resan och konditionerade i Köpenhamn och Roskilde, men svårigheterna till existens blevo mig övermäktiga och jag vände åter till Sverige. Konditionerade en tid i Kristinehamn under år 1866. Besökte Stockholm under utställningen. Fortsatte uppåt stambanan norrut och försörjde mig därvid som rallare.

År 1867 kom jag till Sundsvall och blev där bekant med Magdalena Sjödin med vilken jag samma år ingick förlovning. Hade kondition som skraddaregesäll både i Sundsvall och Söderhamn. För att hälsa på mina blivande släktingar reste jag till Härnösand utan avsikt att stanna här. Min blivande svärfader var skraddaremästare hos vilken jag fick arbete. Ingick äktenskap den 15/10 1868. År 1869 började jag egen rörelse som skraddaremästare, och min första lokal var i fru Öhmans gård vid Storgatan, numera kvarteret Rådhuset 3. Jag började så smått, men behövde omedelbart ökade utrymmen och flyttade då år 1871 över till Järnhandlare Sundströms gård, numera tomten n:r 23 vid Storgatan. Här blev det också för trångt, varför jag 1872 inköpte den gård där affären nu är belägen, nämligen Långgatan nr 2. Rörelsen utvidgades allteftersom med klädeshandel, buntmakeri, trikåstickning m.m. Affären omändrades sedermera att omfatta endast garn- och vävnadshandel. Skradderiet upphörde. Tyger och sybehör föres däremot i handelsrörelsen, och försedde jag från mitt lager skraddare och hemsömmare med dessa varuslag.

År 1881 dog min hustru efter att ha givit liv åt 6 barn. Därav dogo fem i spä ålder. År 1882 ingick jag nytt äktenskap med Vendla Maria Henrietta Amnéus, prästdotter från Nätra. År 1884 inköpte jag "Hvilan" ett landställe med jordbruk.

Garner och vävnader sålde jag i parti till återförsäljare och utvecklade allteftersom partihandeln. År 1897 anställdes egna resande och sonen Mauritz upptogs som kompanjon. Redan år 1903 separerade vi emellertid, och Mauritz övertog minuthandelsrörelsen. Själv ägnade jag mig - åt partihandeln.

Anm: Hans Forsslund 2010 Johan dog vid 71 års ålder i Ogema WI, USA och har givit upphov till en stor släkt där. Carl blandar ihop Johan med brodern Sven August (Blomkvist) som emigrerade 1869. Några uppgifter om hans öde i USA har jag inte lyckats finna.

År 1901 började sonen Paul i affären och han är mig nu behjälplig. Av kommunala uppdrag vill jag nämna, 11 år som stadsfullmäktig, 15 år i fattigvårdsstyrelsen, 10 år i Nybergiska stiftelsen. Bl.a. initiativtagare och motionär till att yrkesbrandkår blev införd i Härnösand.

Jag har alltid varit religiöst intresserad. God vän till och intresserad av lektor P.W. Waldenström och hans förkunnelse. Medlem av Svenska Missionsförbundet. Jag var en av stiftarna år 1879 till Södra Ångermanlands Missionsförening och var dess ordförande i 11 år. Likaså var jag en av stiftarna till Härnösands Friförsamling och tjänstgjorde några år som församlingens föreståndare.

Har byggt bl.a. Lutherska Bönhuset, Imanuelskyrkan samt ett 20-tal bostadshus i Härnösand. (Självbiografiska anteckningar)

Född 1844 2/12 i Daretorp socken, Skaraborgs län.

Föräldrar: Torparen Lars Andersson och hans hustru Maria Christina Svensdotter på torpet Södra Hagen under Törestorp.

Döpt: 1/

(Pastorsämbetet i Daretorp församling)

Död 1909 12/10 i Härnösand av ulcus duoderi (avled å lasarettet). Begravd 17/10

(Härnösands Domkyrkoförsamlings död- och begravningsbok)

Vigd 1.gg.1868 9/10 i Härnösand med Magdalena Sjödin. 2/

(Härnösands Domkyrkoförsamlings, s lysnings- och vigselbok)

2.gg.1882 29/6 i Nätra socken, Västernorrlands län, med Vendla Maria

Henrietta Amnéus.

(Nr 3 å antavlan)

(Pastorsämbetet i Nätra församling)

- 1/ Enligt uppgift från pastorsämbetet finnes födelse- och dopboken icke bevarad för denna tid, varför dopdagen icke kan angivas. Därför saknas också faddrar.
- 2/ Enligt de självbiografiska anteckningarna skulle vigseln hava ägt rum 13/10, vilket är felaktigt. - Magdalena Sjödin föddes 1845, avled den 18 april 1881 i en ålder av 35 år 8 månader och 8 dagar. Dödsorsaken var livmoderkräfta och njurinflammation. I detta äktenskap föddes Maurinda Maria Elisabeth den 1 augusti 1869 (död 1875 10/2 av strupsjuka), Karl Hjalmar Nicolaus den 3 juni 1871 (död 1874 13/3 av lung- och lunghinneinflammation), Fanny Ester Hildegard den 22 december 1872 (död 1874 27/5 av "Tuberkler"), Carl Hjalmar Osvald den 1 juni 1874 (död 1875 27/1 av bronchitis capillaris), *Samuel Mauritz Ossian* den 14 oktober 1876 och Rut Natalia den 25 september 1877 (död 1879 19/5 av morbillis bronchitis).
- 3/ Enligt husförhörslängderna i Härnösands Domkyrkoförsamling ägde vigseln rum 26/ 6, vilket är felaktigt.

M o d e r

(Nr 3 å antavlan)

VENDLA MARIA HENRIETTA AMNEUS

Född 1861 22/b i Bjurholm socken Västerbottens län. 1/

Föräldrar: Kyrkoherde P.E. Amnéus och hans
hustru Clara Henrietta
Borgström i prästgården.

Döpt t 24/ 5.

Faddrar: "handl. C.Z. Amnéus o. fru i Rörås,
handl. Aug. Thurdin o. fru i Levar,
controllör N.v. Rödén o. fru i Öster-
sund, Hä radshövding P. Staaf o. fru
i Härnösand, phil. cand. C.H. Berlin
o. Hedda v. Baum garten, stud.
Herm. Amnéus c. mams. Augusta
Landgren". (Pastorsämbetet i
Bjurholm församling.

Paul född 1886 4/12 i Härnösand.
(Nr 1 å antavlan)

Johannes,	född	1883	4/8
Armida	"	1884	21/ 12
Ruth	"	1889	24/1
Karl Emanuel,	"	1891	6/ 2
Ester,	"	1892	29/9
Maria,	"	1893	9/il
Naemi,	"	1895	31/ 1
David,	"	1896	14/5
Frideborg,	"	1898	6/6
Abel,	"	1900	2/1 /Tvill/
Seth,	"	1900	2/1 /Tvill/

(Härnösands Domkyrkoförsamlings
Husförhörslängder)

1/ Någon gång finner man första förnamnet stavat med W.

2/ Enligt anteckning i Härnösands Domkyrkoförsamlings Husförhörslängd
äro alla barnen odöpta.

3/ Död 1899 3/11 av bronchitis capillaris.

F a r f a r
(Nr 4 å antavlan)

LARS ANDERSSON (MODIG)

Lars föddes den 30 december 1803, Gustav IV Adolf regerade då Sveriges land, på soldattorpet under byn Bengtstorp i Daretorp socken, där hans fader bodde som soldat. Det var som den sjätte i ordningen av sju syskor. Lars kom till världen. Vid omkring; 6 års ålder följde han de sina till ett torp under gården Svenstorp i Daretorp socken, där fadern vid denna tid blev torpare. Här har Lars säkerligen tillbringat återstoden av sin barndom och hela sin ungdom. Med visshet kan man dock icke yttra sig om denna sak, ty Daretorp församlings husförhörslängder hava lucka för tiden 1812-1836. En aprildag 1829 blev Lars faderlös. Fadern avled på nyssnämnda torp.

Den 13 november 1835 trädde Lars, icke fullt 32-årig, i gifte. Brud var den 20-åriga Maria Christina Svendsdotter från soldattorpet Rudan under Kvistegården i Daretorp socken. Vid tidpunkten för vigseln, som ägde rum i nyssnämnda socken, var Stina ute i tjänst som piga. Självt var Lars vid denna tid dräng i Hultet. I vilken socken Hultet låg, är okänt. Morgongåvan utlovade Lars enligt lag.

I samband med sitt gifte blev Lars torpare på Moen under Törestorp i Daretorp socken. Året efter vigseln fick han här en dotter och följande år ett dödfött gossebarn. Under tiden mellan dessa båda barns ankomst till världen förlorade Lars sin moder, som avled den 6 april 1837 hos Lars syster Stina på ett torp under Bengtstorp i Daretorp socken. En vårdag 1839 fick han en levande liten gosse. Då hade äldsta dottern redan avlidit.

Hösten samma år som den nyssnämnde gossen föddes eller våren påföljande år flyttade Lars med de sina till torpet Södra Hagen, som också låg under Törestorp och som en gång för länge sedan brukats av hans farfar, och här fick han den 10 oktober 1840 ännu en son. Under årens lopp föddes honom på detta torp en lång rad med småtingar. Av dessa avled en dotter samma år hon föddes. Ända till sin död satt Lars som torpare på Södra Hagen.

Efter ett blott 19-årigt äktenskap avled Lars på Södra Hagen den 23 mars 1855. Få grund av lucka i död- och begravningsboken vet man intet närmare om hans bortgång. Lars var vid sin död 51 år gammal. Han överlevdes av sin hustru. Hans yngsta lilla var vid denna tid blott 2 1/2 år gammal. Först mot slutet av hans levnad möter man någon gång namnet Modig. Eljest kallas han alltid Lars Andersson.

Född 1803 30/12 i Daretorp socken. 1/

Föräldrar: Soldaten Anders Modig och hans
hustru Greta Jonsdotter under
Bengtstorp.

Döpt 1804 1/1.

(Daretorp församlings
födelse- och dopbok)

Död 1855 23/3 i Daretorp socken av icke känd dödsorsak. Begravd:

(Pastorsämbetet i Daretorp församling)

Vigd 1835 13/11 i Daretorp socken med Maria Stina Svededotter.

(Nr 5 å antavlan)
(Daretorp församlings lysnings och
vigselbok)

1/ Angives ibland såsom född 31/12, vilket är felaktigt.

F a r m o r

(Nr 5 å antavlan)

MARIA CHRISTINA (STINA) SVENSDOTTER

Som det andra barnet av tre kända syskon föddes Stina den 26 augusti 1815 på soldattorpet Rudan under Kvistegården i Daretorp socken, vilket torp hennes fader, som var klarinettblåsare, innehade som tjänstebostad.

På grund av lucka i husförhörslängderna vet man inte, hur länge Stina bodde på sitt födelsestorp, men det är möjligt, att hon där tillbringade både sin barndom och sin ungdom. Senast 20-årig kom hon ut i tjänst som piga. I denna egenskap finna vi henne hösten 1835 på Svärdsullen i Daretorp socken. Vid 20 års ålder trädde Stina i gifte. Vigseln ägde rum i Daretorp socken den 13 november 1835 och brudgum var den 31-årige drängen Lars Andersson från Hultet. Morgongåva fick Stina löfte om enligt lag. Karl IV Johan var denna tid Sveriges konung.

Stina och hennes make flyttade samman på torpet Moen under Törestorp Daretorp socken och här skänkte Stina sin make tre barn. Den äldste hade hon sorgen förlora, när den lilla var blott några månader gammal och den andre i ordningen var dödfödd. På hösten 1839 eller våren 1840 flyttade Stina med de sina till torpet Södra Hagen, som också låg under Törestorp, och här skulle hon komma att tillbringa många år av sitt liv. Här skulle hon också komma att skänka många barn livet. Här skulle hon slutligen också komma att förlora ännu ett av sina barn. Man måste förmoda, att Stinas levnad förflöt under hårt arbete och icke ringa umbäranden, ty en barnrik torparhustrus lott var icke den lättaste. Många småttingar skulle skötas och vårdas och brödet delas till måna munnar. Trångt var det säkert också, ty en torpstuga var icke stor.

När Stinas lilla minsta var blott 2 1/2 år, blev Stina anka. Maken avled nämligen redan den 23 mars 1855. Han blev icke mer än 51 år. Där stod Stina nu med alla sina små.

Mer än 41 år efter makens död lämnade Stina en höstdag 1896 Daretorp socken och flyttade till Tidaholm, d.v.s. det står i Daretorp församlings böcker, att hon flyttade dit, men i Tidaholm har hon enligt vad pastorsämbetet meddelar icke kunnat återfinnas. Hennes sista dagar kunna därför icke här skildras. - Stina levnad förflöt under fem konungars regeringstid.

Född 1815 26/8 i Daretorp socken.

Föräldrar: Klarinettblåsaren Sven Blomgvist och hans hustru Lisa Sandberg på soldattorpet (Rudan) under Kvistegården.

Döpt 27/8.

(Daretorp församlings födelseoch dopbok)

Död se ovan.

Anm: 2010 Hans Forsslund: Hon återfinns i Agnetorp Inflyttning 1896 (blir Tidaholm) och i husförhörsboken Tidaholm hos dottern Gustva. Dör där 17/1 1897 81 år. Begravd Gamla Kyrkogården där gravsten finns.

Barn:

Carl, född_1844 2/12 i Daretorp socken.

(Nr 2 å antavlan)

Anna Lisa, /2	född	1836	15/9
dödfödd gosse,	"	1837	12/12
Anders Johan,	"	1839	2/4
Sven August,	"	1840	10/1
Anna Greta, /3	"	1842	17/2
Anna Lisa,	"	1843	8/6
Alfrid,	"	1848	5/3
Mathilda,	"	1849	6/12
Gustava,	"	1852	18/9

(Daretorp församlings födelse och dopbok samt pastorsämbetet i Daretorp församling)

1/ Enligt nr 2s e å antavlan självbiografiska anteckningar skulle Stina hava avlidit 1893, vilket är felaktigt.

2/ Död 1837 17/1

3/ Död samma år.

Anm. Grosshandlare Carl Modigs uppgift i sina självbiografiska anteckningar, att han skulle hava uppfostrats tillsammans med tio syskon är felaktig. Detsamma gäller uppgiften, att fyra skulle hava dött vid unga år.

Anm. Hans Forsslund: Påpekande av Per Elzén.

Enligt församlingens födelse och dop bok fanns barn till.

Frans Otto 17/11 1846 – 15/3 1847. Carl Modigs uppgifter stämmer därför.

Farfars far

(Nr 8 å antavlan)

ANDREAS (ANDERS) SVENSSON MODIG

Anders var son av frihetstiden. Mitt under en av de värsta krisperioder, som hemskt vårt lands näringsliv, kom han till världen. Han såg nämligen dagens ljus den 9 augusti 1762 på torpet Moen under Törestorp i Daretorp socken, där hans fader var torpare. Anders var den tredje i ordningen av sju syskon.

Vid omkring 1 års ålder följde han de sina till Björnäsen i Daretorp socken, där fadern blev åbo. Här förflöto Anders dagar till 1771, då fadern blev torpare på torpet Dreven under byn Törestorp i Daretorp socken. Sex år senare flyttade familjen till torpet Södra Hagen under samma by, där fadern också blev torpare. Senast 1788 drog Anders ut från hemmet. Han ingick detta år sitt äktenskap.

Vid 26 års ålder vigdes Anders den 12 oktober 1788 i Agnetorp socken vid den 24-åriga Greta Jonsdotter. I anslutning till sitt gifte blev Anders torpare under Siggestorp i Agnetorp socken. Här födde honom hans hustru en sommardag 1789 en liten son, som döptes till Johan.

Samma år som Anders blev äkta man, utbröt Gustav III:s finsk-ryska krig, som pågick fram till 1790, vilket år freden slöts. Själva fredsåret blev Anders soldat för Bengtstorps rote. Soldattorpet låg under byn Bengtstorp i Daretorp socken. Som soldat fick han namnet Modig. Den 14 februari 1792, d.v.s. några veckor före Gustav III:s mord, förlorade Anders sin fader, som avled på torpet Södra Hagen i en ålder av icke fullt 60 år. Modern bodde alltjämt kvar på nämnda torp.

På sitt soldattorp fick Anders av sin hustru ej mindre än fem barn, varför sex småttingar växte upp i stugan. Ända till något av åren 1809 eller 1810 var Anders i tjänst. Man måste därför förmoda, att han på ena eller andra sättet varit med i något av de krig, vari Sverige var invecklat mot slutet av Gustav IV Adolfs regering. Förutom det ryska kriget 1808-1809 hade vårt land sanna år krig även med Danmark Norge, vartill kom, att Sverige från 1805 även hade krig med Frankrike.

När Anders lämnade sin tjänst som soldat, blev han torpare under gården Svenstorp i Daretorp socken. Här födde honom hans hustru en sommardag 1811 ännu en dotter. Det var familjens yngsta barn. På Svenstorp levde nu Anders och hans familj sina dagar. Med tiden blev Anders kyrkoväktare. Alltjämt bodde han kvar på nyssnämnda torp och här kom han också att sluta sin levnad. Den 9 april 1829, Karl XIV Johan var vid denna tid Sveriges regent, avled Anders på torpet under Svenstorp i en ålder av 66 år. Dödsorsaken var "Bröst och Hufvudplåga". Anders överlevdes av sin hustru.

Född 1762 9/8 i Daretorp socken. 1/

Föräldrar: Torparen Sven Erlandsson och h a n s
hustru Maria Andersdotter (på Moen)
under Törestorp.

Döpt 11/8.

(Daretorp församlings födelse och
dopbok)

Död 1829 9/4 i Daretorp socken av "Bröst ock: Hufvudplåga". Begravd 17/4.

(Daretorp församling's död
och begravningsbok)

Vigd 1788 12/10 i Agnetorp socken med Greta Jonsdotter.

(Nr 9 å antavlan)

(Acklinga pastorats lysnings- och
vigselbok)

1/ Agnetorp församlings husförhörslängder angivna födelseåret 1763, vilket felaktigt.
Enligt lysnings- och vigselbokens uppgift vid Anders vigsel skulle faderns namn hava varit
Andersson, vilket är felaktigt.

Farfars mor

(Nr 9 å antavlan)

GRETA JONSDOTTER

På torpet Bommen i Agnetorp socken, Skaraborgs län, föddes Greta den 18 augusti 1764 såsom den yngsta av två kända syskon. Hennes fader var torpare på nyssnämnda torp. Huru länge Gretas dagar kommo att förflyta därstädes, vet man icke. Före 1774 hade familjen dock flyttat därifrån. Om Gretas barndom och ungdom är i övrigt ingenting närmare känt.

Greta trolovade sig med torparens son Anders Svensson från Daretorp socken. Vigseln ägde rum i Agnetorp socken den 12 oktober 1788. Greta var då 24 år gammal och hennes Anders var 26. Morgongåvan fick Greta löfte om enligt lag. Makarna flyttade samman på ett torp under Siggestorp i Agnetorp socken, där maken blev torpare. Påföljande år födde Greta här sin make en son. Redan 1790 bröt familjen upp från nyssnämnda torp. Maken hade nämligen tagit lega som soldat och på grund härav fick familjen nu sitt hem på Bengtstorps soldattorp i Daretorp socken. På detta torp skulle Greta komma att leva i många år och här födde hon sin make fem barn, först en son, därefter tre döttrar och så ännu en son. Tre söner och tre döttrar växte därför upp i torpstugan som familjen lämnade något av åren 1809 eller 1810, då maken fick avsked från sin tjänst och blev torpare under gården Svenstorp i Daretorp socken. Den 30 juli 1811 födde Greta på detta torp en dotter, det sjunde och sista av barnen.

På torpet under Svenstorp levde Greta och hennes make samman i många år. Redan före flyttningen dit hade äldste sonen lämnat hemmet och år 1811 flyttade barnen Jan, Stina och Maria. Den 11 oktober 1822 begingo Greta och hennes make sista gången nattvarden. Med tiden blev maken kyrkoväktare. När detta skedde vet man dock icke.

Efter ett 40-årigt äktenskap blev Greta änka den 9 april 1829, vilken dag maken avled på torpet under Svenstorp av "Bröst och Hufvudplåga".

Då Daretorp församlings husförhörslängder hava lucka för tiden 1812-1836 har det icke varit möjligt fastställa något om Gretas öden åren närmast efter makens frånfälle. Senast 1837 flyttade hon emellertid till torpet Larstorp under Bengtstorp i Daretorp socken, där hon bodde såsom inhyses hos sin dotter Stina och hennes man torparen Anders Larsson. Här slutade Greta sina dagar.

Den 6 april 1837, Greta var då 72 år gammal, avled hon hos sin dotter på Larstorp. Dödsorsaken var ålderdom.

Född 1764 18/8 i Agnetorp socken, Skaraborgs län. 1/

Föräldrar: Torparen Jon Jonsson och hans hustru
Ingrid Lansdotter på torpet Bommen.

Döpt 19/8.

(Acklinga pastorats födelse
och dopbok)

Död 1837 6/4 i Daretorp socken av ålderdom. Begravd:

(Daretorp församlings dödoch
begravningsbok)

Barn: Lars, född_1803 30/12 i Daretor socken.

(Nr 4 å antavlan)

Johan,		född	1789 26/7
Jan,	2/	"	1791 6/11
Stina,	2/	"	1794
Maria,		"	1797 13/8
Anna,		"	1800 7/7
Ulrica,		"	1811 30/7

(Agnatorp och Daretorp församlingars
födelse- och dopböcker samt Daretorp
församlings husförhörslängder)

1/ I Daretorp församlings husförhörslängder anges hon vara född i Acklinga, som är moderförsamling till Agnetorp. Enligt lysnings- och vigselbokens Uppgift vid Gretas vigsel skulle moderns namn hava varit Jonsdotter, vilket är felaktigt.

2/ Anteckning om födelsen finnes icke i Daretorp församlings födelse- och dopbok.

Farfars farfar
(Nr 16 å antavlan)

SVEN ERLANDSSON

På ett torp under Stora Gälleberg i Daretorp socken föddes Sven en aprildag 1733. Enligt födelse- och dopbokens uppgift skulle han varit son till soldaten Erland Böngren och *hans* hustru. Fadern bebodde emellertid icke nämnda torp, utan Sven såg dagens ljus i sin mors föräldrahem. Måhända var fadern, som uppenbarligen icke tillhörde något regementes ordinarie personal utan säkerligen var s.k. fördubblingssoldat, vid tillfället ifråga ute på kommendering. Förutom sin militära tjänst var fadern vid denna tid brukare på lägenheten Backen i Daretorp socken.

Sven var den yngste i ordningen av tre kända syskon. Det äldsta barnet i kedjan hade dock gått bort före hans födelse, varför han växte upp blott tillsammans med en äldre broder. År 1735, Sven var då omkring 2 år gammal, flyttade familjen från Backen till lägenheten Betebrona i Daretorp socker. Redan påföljande år blev det flyttning på nytt, men man vet icke varthän. När vi förlora Sven ur sikte, var han omkring 3 år gammal.

Föret 1757 kunna vi åter knyta an till Svens öden. Tredjedag jul detta år trädde han, 24-årig, i gifte. Vigseln ägde rum i Daretorp socken och brud var den 22-åriga Maria Andersdotter, som var bondedotter från byn Huvudshemmet i Daretorp socken. Sven väntade barn med Maria. Som morgongåva lovade Sven 50 lod silver, ett ovanligt högt belopp.

I hustruns födelseby Huvudshemmet blev Sven för några år framåt åbo och här föddes två månader efter bröllopet makarnas äldsta barn, en son, som döptes till Lars.

Sven föddes under frihetstiden. Hans barndom och ungdom förflöt också under denna tid. Medan han växte upp, voro de ekonomiska förhållandena i landet ganska groda. Frihetstidens första del medförde en konsolidering och pånyttfödelse av vårt lands från Karl XII:s dagar hårt ansträngda krafter. Så småningom sågs en blomstrande industri samt en livlig handel växa fram. I motsats till förhållandena under 1900-talet, då företagsamhet bestraffas av statsmakterna genom höga skatter, drevs näringslivet under frihetstiden fram genom konstlade medel, med lån och tillverkningspremier. Rikens Ständers Banks tidigare nämnda rätt till sedelutgivning utan täckning medförde under Hattarnas första period vid makten starkt fallande penningvärde. Förhållandet förvärrades därtill genom den fredskris, som 1763 utbröt i hela Europa. Att Sven 1759 måste lämna sin anställning som hemmansbrukare i Huvudshemmet och bliva torpare på torpet Moen under byn Törestorp i Daretorp socken, kan mycket väl hava varit beroende på här relaterade förhållanden. På Moen var han verksam till 1763, då han blev åbo på Björnåsen. Att han vågade taga detta steg under en av de svåraste ekonomiska kriser, som någonsin härjat vårt land, är märkligt och tyder på framåtanda. Ända till 1771 lyckades han bibehålla sin ställning som åbo.

Mycket hände i vårt land, medan Sven satt som åbo på Björnåsen. År 1765 lyckades Mössorna med hjälp av ryskt, engelskt och danskt guld och en hänsynslös valpropaganda, som inga medel skydde (kanske hänsynslösare än den Hattarna med hjälp av franskt guld använde före sin valseger 1738), komma till makten.

Nu stoppades bankens utlåning och de gamla lånen indrevos, vilket fick till följd en skärpning av den ekonomiska krisen. Penningen, som varit nere i halva sitt värde, började åter stiga. Detta medförde i sin tur, att ingen ville köpa. Fabriker och handelsföretag tvungos på grund av låneindrivningen och omöjligheten att få nya lån samt på grund av den köpstrejck, som blev en följd av penningens växande köpkraft, att slå igen. Bönderna, som på höstarna körde in till staden med sina produkter, fingo intet eller nära nog intet sälja. Mången bonde fick gå från gård och grund. År 1769 fingo Mössorna för andra gången respass och Hattarna trädde med hjälp av utländskt guld åter till. Sedelpressarna började på nytt arbeta. Trots att krisen nu lättade, måste Sven 1771 lämna sin ställning som åbo på Björnåsen samt på nytt blive torpare. Det var torpet Dreven under byn Törestorp i Daretorp socken, som nu blev hans och hans familjs hem. Här skulle han komma att bli bosatt icke mindre än sex år.

Efter de bittraste strider blevo Mössorna på våren 1772 åter herrar i Sverige. Vintern innan hade till följd av missväxt en våldsamt hungersnöd utbrutit, vilken dock icke härjade i alla landsändar, så exempelvis icke i Småland. Ständerna gjorde nära nog intet. Och sommaren 1772 blev det ny missväxt, som särskilt drabbade Värmland och Dalarna. I hungerns spår följde en våldsamt farsot, som hemsökte hela landet. Rättsskipningen, som tidigare haft sina brister, blev nu rena godtycket. Statsfinansernas förtvivlade läge rådslog man om att bota genom indragningar inom försvarsväsendet. Allting flöt.

Den 19 augusti 1772 vändes bladet, ty denna dag gjorde Gustav III sin statsvälvning och under hans ledning började lyckans sol åter le över Sverige och dess folk. Bl.a. ordnades penning väsendet genom 1776 års myntrealisation. En del av den industri, som skapades under vårt lands första betydande industriepok, kunde räddas. Även från den andliga odlingens fält kom mycket eftervärlden till godo.

De ekonomiska förhållandena i landet lättade nu betydligt men kanske var det så, att Sven förlorat sin framåtanda under de kampens år, som varit. Eller berodde hans passivitet därpå, att stugan nu var full med småttingar? Alltnog! Sven fortsatte sitt liv som torpare. År 1777 lämnade han emellertid torpet Dreven men blott för att flytta till torpet Södra Hagen, som också lydde under byn Törestorp. Här föddes några år senare familjens sjunde och yngsta barn. Alla barnen synas hava nått mogen ålder.

Missväxt var ingenting ovanligt i gamla tiders Sverige. Även detta bidrog till Svens svårigheter. En sådan nödperiod inträffade i början av 1770-talet och en annan följde på den onormalt stränga vintern 1783-1784. (Redan 1782-1783 rådde dock hungersnöd här och var i riket.) Våren 1784 låg sådana snömassor på vägarna ännu i mars månad, att det var nästan omöjligt att korna fram med häst och åkdon. Ännu långt fram i maj var havet isbelagt och insjöarna voro isbelagda ända in i juni. Allt detta hindrade den spannmålsutdelning, som regeringen satt i gång för att lindra hungersnöden. Nödbrödet måste därför som så många gånger förr tillgripas. Den hårdaste vinters. i vårt land på nära tvåhundra år inträffade 1788-1789. Före denna vinters inbrott hade Sverige kommit i krig med Ryssland. Det var Gustav III:s finska krig, vilket rasade till 1790. Detta krig samt konungens slösaktiga hovhållning medförde, att besvärliga ekonomiska förhållanden åter kommo att råda i vårt land.

Mycket samverkade till att tredje Gustav, som i sin regerings begynnelse var svenska folkets gunstling, blev allt mindre omtyckt och så småningom möttes icke blott av bitterhet utan också av hat. En marsdag 1792 skulle hans dagar också komma att ändas på ett mycket dramatiskt sätt När detta inträffade, var dock Sven icke längre i livet, ty den 17 februari 1792 slutade han på torpet Södra Hagen sina dagar. Sven avled av lungshot i en ålder av 58 år. Han överlevdes av sin hustru.

Född 1733 (/42) i Daretorp socken. 1/
Föräldrar: Soldaten Erland (Larsson) Böngren (och hans
hustru Ingeborg, Svensdotter).

Döpt 17/4.

(Daretorp församlings födelse och dopbok)

Död 1792 14/2 i Daretorp socken av lungsot. Begravd 26/2. 2/

(Daretorp församlings död- och begravningsbok)

Vigd 1757 27/12 i Daretorp socken med Maria Andersdotter.

(Nr 17 å antavlan)

(Daretorp församlings lysnings- och vigselbok)

1/ Som han döptes så sent i månaden som den 17, måste han rimligen hava blivit född i april.

2/ Enligt död- och begravningsbokens åldersuppgift vid hans bortgång skulle han då hava varit 59 år 2 månader och 3 dagar, vilket är felaktigt

Farfars farmor
(Nr 17 å antavlan)

MARIA ANDERSDOTTER

I byn Huvudshemmet i Daretorp socken föddes Maria en junidag 1735. Hennes fader var bonde i nämnda by och på hans gård tillbringade Maria icke blott sin barndom utan också sin ungdom. Här bodde hon ännu, när hon ingick sitt äktenskap.

Vid 22 års ålder trädde Maria i brudstol. Det var tredjedag jul 1757 hon i sin födelsesocken vigdes vid den två år äldre Sven Erlandsson, som nu flyttade till hennes födelseby och blev hemmansbrukare där. Redan före giftermålet väntade Maria barn med Sven. Barnet föddes knappt två månader efter bröllopet. Något av de närmaste åren efter vigseln flyttade Maria med sin make till torpet Moen under byn Törestorp i Daretorp socken. Här födde Maria två barn till världen, först en dotter och därefter en son.

År 1763 lyckades maken arbeta sig upp till åbo på Björnåsen i Daretorp socken. Under åren på denna gård skänkte Maria sin make två barn, även här en son och en dotter.

Redan 1771 var det slut med ställningen som åbofolk. Nu måste Maria och hennes Sven åter nöja sig med att vara torparefolk. Det var torpet Dreven under byn Törestorp, som blev familjens hem under ett antal år framåt. En dotter skänkte Maria här sin make. Från 1777 bebodde familjen torpet Södra Hagen, vilket torp även lydde under byn Törestorp. En majdag 1780 födde Maria sitt sjunde och yngsta barn. När den lilla var 11 år gammal, förlorade Maria sin make, som avled av lungshot den 14 februari 1792. Maria stod där nu med sina många barn, av vilka dock de äldsta sedan länge voro vuxna. Redan före 1790 hade de tre sönerna flyttat hemifrån. Dottern Annicka lämnade tidigt de sina samt ingick gifte, men hon återkom till föräldrahemmet såsom änka omkring 1790.

Sedan Maria 1792 blivit änka, övertogs torpet av dottern Stina och hennes man Johannes Andersson och hos dem bodde därefter Maria under många år. År 1796 flyttade dottern Lisa omkring 16 år gammal hemifrån. Maria bodde hos sin dotter och måg ända till sin bortgång.

Maria avled den 15 augusti 1813. Dödsorsaken var ålderdomsbräcklighet. Vid sin bortgång var hon 78 år gammal. Hon kallas då Inhs Enka under Törestorp".

Född 1735 (/6?) i Daretorp socken.

Föräldrar: (Bonden) Anders (Jonsson och hans hustru Britta Bengtsdotter) i Huvudshemmet.

Döpt 29/6.

(Daretorp församlings födelse-
och dopbok)

—

Död 1813 15/8 i Daretorp socken av ålderdomsbräcklighet. Begravd 20/8.

(Daretorp församlings död
och begravningsbok)

Barn:

Andreas (Anders) född 1762 9/8 i Daretorp socken.
(Nr 8 å antavlan)

Lars,	född	1758	26/2
Annicka ,	"	1759	3/10
Stina,	"	1765	4/2
Sven,	"	1768	28/3
Maria, 1/	"	1774	9/7
Lisa,	"	1780	30/5

(Daretorp församlings födelse-
och dopbok)

1/ Avled som "fattig piga" på Daretorps sockenstuga den 13 oktober 1816.

Farfars farfars far
(Nr 32 å antavlan)

ERLAND LARSSON BÖNGREN

Medan tolfte Karl som bäst härjade i Polen såg Erland dagens ljus i byn Råmmarehemmet i Daretorp socken. Det var den 19 januari 1702 han föddes såsom son till bonden Lars Erlandsson och hans hustru. På födelsegården tillbringade Erland sina första barnår. När han lämnade födelsegården, är ovisst, men det var någon gång mellan 1707 och 1716. Sistnämnda år brukade fadern gården Börsbol i Daretorp socken. Erland var vid denna tid 14 år gammal. Såvitt man kan finna tillbringade Erland icke blott sin barndom utan också sin ungdom i föräldrahemmet, där han uppenbarligen bodde, när fadern en januaridag 1724 vid blott 42 års ålder slutade sina dagar. Erland hade sex kända syskon, av vilka dock den yngsta system, som vid faderns död ännu icke var född, avled vid späd ålder. Modern skrevs nu för hemmet, men säkerligen var det Erland, vilken såsom den äldste av barnen fick övertaga den tyngsta delen av faderns arbete. Erland var vid denna tid icke längre så ung, han var ju 22 år och bör därför kunnat uträtta ganska mycket. Aret efter faderns död övertog han gården, som han sedan skulle komma att innehava några år framåt.

När Erland trädde i äktenskap, är ovisst, men den 22 april 1726 föddes hans äldsta dotter och han var vid denna tid gift med en torparedotter vid namn Ingeborg Svendsdotter, som var omkring 12 år äldre än han själv. Erland var vid äldsta kända barnets födelse 24 år gammal. Någon anteckning om vigseln finnes icke i vare sig Daretorp eller intilliggande Brandstorp, Vellinge, Agnetorp, Baltak, Härja, Södra och Norra Fågelås samt Hjo församlingars lysnings- och vigselböcker. Ännu ett barn fick Erland, medan han bodde kvar på födelsegården, som han 1731 lämnade tillsammans med sin hustru och sina barn.

När Erland flyttade, var det för att bliva brukare på jordbrukslägenheten Backen i Daretorp socken. Här var han verksam till 1735. Från 1731 var Erland emellertid icke blott jordbrukare utan också soldat. Som sådan fick han namnet Böngren. Säkerligen var han s.k. fördubblingsoldat, ty han finnes icke upptagen i någon av rullorna för följande regementen: Skaraborgs, Västgöta Dals, Västgöta, Älvsborgs och Jönköpings regemente, vilka alla noggrant genomgåtts.

Man måste förmoda, att Erland 1733 och kanske även närliggande år på grund av denne sin ställning som soldat var ute i militärtjänst, ty när hans hustru den 17 april 1733 nedkom med en son, det tredje och sista barnet, var det icke på jordbrukslägenheten Backen barnet föddes utan i hustruns föräldrahem, ett torp under Stora Gälleberg i Daretorp socken.

År 1735 lämnade Erland lägenheten Backen och flyttade till lägenheten Betebrona, där han bodde med de sina till 1736. Vart han sistnämnda år flyttade, har icke gått att fastställa.

Född 1702 19/1 i Daretorp socken.

Föräldrar: (Bonden) Lars (Erlandsson och hans hustru Elin Börjesdotter i byn Råmmarehemmet.

Döpt:

(Daretorp församlings födelse och dopbok)

Död se ovan. 1/

Vigd (senast 1726) med Ingeborg Svensdotter.

(Nr 33 å antavlan)

(Daretorp församlings födelse och dopbok /vid äldsta barnets födelse/)

1/ Anteckning om hans frånfälle finnes icke i Daretorp församlings död- och begravningsbok t.o.m. 1773, vilket år hans hustru avled som änka.

Anm. Man måste förmoda att Erland var knuten till Skaraborgs regemente. Att forskning även verkställdes vid de övriga fyra regementena beror därpå, att forskningen utfördes, för att man om möjligt skulle få klarhet i, var Erland 1733 hade sitt hem.

Farfars farfars mor
(Nr 33 å antavlan)

INGEBORG SVENSDOTTER

Enligt åldersuppgiften vid hennes bortgång bör Ingeborg hava blivit född 1690, men någon anteckning om hennes födelse finnes icke i Daretorp församlings födelse- och dopbok, där dock hennes båda yngre syskon Anders och Christina finnas antecknade. Anders föddes den 21 januari 1693 och Christina den 25 februari 1695. Syskonen sågo dagens ljus på ett torp under Stora Gälleberg i Daretorp socken, där fadern var torpare. Föräldrarna vigdes i Daretorp socken den 13 november 1689 och de angivas då båda tjäna i byn Stora Gälleberg. Man måste under förhandenvarande förhållanden, förmoda, att även Ingeborg föddes på torpet under Stora Gälleberg, ehuru prästen glömt införa notis om hennes ankomst till världen i församlingens födelse och dopbok. Ingeborg var den äldsta av tre kända syskon. På nyssnämnda torp måste hon hava tillbringat sin barndom och ungdom.

När Ingeborg föddes, var Karl XI Sveriges konung, men redan när hon var barn, blev tolfte Karl regent. Hennes ungdomsår sammanföll alltså med det stora nordiska kriget med allt vad detta innebar av umbäranden för Sveriges bondebefolkning. Ingeborg skall hava varit 28 år, när tolfte Karl stupade. Senast 3 år därefter trädde hon i gifte. Vilken dag vigseln ägde rum, vet man icke och icke heller var den skedd. Vigselnotisen har förgäves eftersökta i Daretorp, Brandstorp, Vellinge, Agnetorp, Baltak, Härja, Södra och Norra Fågelås samt Hjo församlings lysnings- och vigselböcker. Man måste förmoda, att prästen glömt införa även denna notis. Den man, med vilken Ingeborg ingick äktenskap, hette Erland Larsson. Han var bondeson från Daretorp socken.

Den 22 april 1726, Ingeborg var då omkring 36 år gammal, födde hon i Daretorp socken sitt äldsta barn, en flicka. Vid denna tidpunkt var maken hemmansbrukare på sin födelsegård Börsbol i Daretorp socken. Till 1731 bodde makarna på denna gård, där Ingeborg under tiden hann föda ännu ett barn, en son. En april dag 1731 förlorade hon här sin äldsta dotter, som avled av icke känd dödsorsak. Samma år, man måste förmoda på hösten, lämnade Ingeborg med make och son Börsbol och flyttade till lägenheten Backen i Daretorp socken. Detta i Ingeborgs levnad så händelserika år, blev maken soldat och fick namnet Böngren. Då han icke kunnat återfinnas i rullorna för de Västgötaregementen, där han kunnat tänkas vara enrollerad, måste man förmoda, att maken var fördubblingssoldat. Troligen var han 1733 inkallad i tjänst, ty när Ingeborg den 17 april detta år födde sitt yngsta kända barn, kom sonen till världen i Ingeborgs föräldrahem på torpet under Stora Gälleberg. År 1735 lämnade Ingeborg med make och barn lägenheten Backen och flyttade till lägenheten Betebrona, som också låg i Daretorp socken. Efter ett år på detta torp avflyttade familjen. Vart flyttningen då skedd, vet man icke. Ingeborgs levnadsöden äro under flera decennier framåt okända. Med tiden blev hon änka, men man vet icke när och var detta skedd.

Så småningom fick Ingeborg sitt hem hos sin äldste son, som vi återfinna såsom brukare på en av gårdarna i byn Stora Gälleberg. Här skulle Ingeborg komma att sluta sina dagar.

I början av 1770-talet härjade en svår hungersnöd i vårt land och som en följd av denna hungersnöd utbröt en rödsotsepidemi, som spred sig över hela landet. Rödsoten kallas numera. dysenteri. Den epidemi, som nyss nämnts, kom att skörda Ingeborgs liv.

Den 7 januari 1773 avled Ingeborg hos sin son Lars i Stora Gälleberg. Vid sin död angives hon hava varit 82 år - gammal. Ingeborgs levnad förflöt under sex regenters tid.

Född 1690

(Daretorp församlings död och
begravningsbok 1773)

Föräldrar: Torparen Sven Larsson och hans
hustru Elin Andersdotter.

(Daretorp församlings
mantalslängder)

Död 1773 7/1 Daretorp socken av rödsot. Begravd 17/1.

(Daretorp församlings död
och begravningsbok)

Barn:

Sven döpt 1733 17/4 i Daretorp socken.
(Nr 16 å antavlan)

Annicka, 1/ född 1726 22/4

Lars, " 1729 19/1
(Daretorp församlings födelse och
dopbok)

1/ Död 1731 av ej angiven dödsorsak. Begravd 25/4

Farfars farfars farfar
(Nr 64 å antavlan)

LARS ERLANDSSON

En oktoberdag 1681 föddes Lars i byn Råmarehemmet i Daretorp socken, i vilken by hans fader var bonde. Lars var den äldste av två kända bröder. Nyss fyllda 6 år förlorade han en novemberdag 1687 sin fader, som avled av icke känd dödsorsak. Modern torde nu hava övertagit gården, där Lars levnad alltjämt kom att förflyta.

När Lars föddes var bondekungen Karl XI Sveriges regent, mera Lars hade icke hunnit bli mer än 15 år, innan kungen dog. Året innan kungen gick bort, voro väderleksförhållandena i vårt land egendomliga och sällsynt besvärliga. Lövsprickningen inträffade i februari, då också vårsådden började, men, i maj åkte man, släde, i augusti hängde sädesaxen isiga och i september plockade man smultron. Några andra av åren under 1600-talets sista årtionde voro vintrarna onormalt långa och vårsådden kunde därför börja först vid midsommar. Missväxt var ingenting ovanligt och hungersnöd härjade i Sveriges land. Över 100.000 människor skall under dessa år hava svultit ihjäl. Helt visst satte dessa förhållanden i en ringa mån sin prägel på Lars' barndoms och ungdomstid.

År 1721 blev myndighetsåldern för män fastställd till 21 år. Dessförinnan var den lägre. Säkerligen var det därför i samband med sin myndighetsdag som Lars ungefär vid sekelskiftet 1700 övertog brukningen av fädernegården i byn Råmmarehemmet i Daretorp socken, vilket gårdsbruk han skulle komma att innehava ett antal år framåt. Övertagandet av fädernegården sammanföll ungefär med det stora nordiska krigets utbrott, då Karl XII drog ut i främmande land för att med svärdet i hand hävda svenska intressen.

Nyss fyllda 20 år trädde Lars i gifte. Vigseln ägde rum i Daretorp socken den 22 november 1701 och brud var den omkring 25-åriga Elin Börjesdotter, med vilken Lars väntade barn. Elin flyttade nu till Lars' gård, där hon den 19 januari 1702 födde honom en son. År 1704 kom en dotter och våren 1707 ännu en son. Sedan blir det ett långt hopp i de kända barnens rad. Orsaken härtill vet man icke.

Efter slaget vid Poltava 1709 började danskarna morska upp sig, vilket sil småningom medförde ett infall i Skåne. Magnus Stenbock, som var generalguvernör därstädes, måste i all hast skaffa en här, med det räckte inte med att sända ned reguljära trupper utan till deras bistånd ville han sätta igång med ett allmänt uppbåd av vapenföra män, som främst skulle tagas från Småland "eftersom alla smålänningar gemenligen kunna skjuta". Också från andra landskap skulle emellertid hjälp sändas.

Det blev ett förfärligt liv och folket ville ingalunda hörsamma höga överhetens bud. I Skaraborgs län ledde försöket att inkalla bondeuppbåd till mycket bedrövliga händelser. Uppbådet skulle samlas vid Timmelhed för att därifrån marschera till Halland. Allmogeskaror kommo också tågande från olika

håll, men folket från Tivedstrakten visade sig redan under vägen till samlingsplatsen såsom ganska trotsiga och hotfulla. Tivedsbönderna kommo slutligen överens om, att inte gå längre än till Binnebergs gästgivaregård ett par mil söder om Mariestad. Landshövdingen kom dit och försökte lugna bondehopen men misslyckades, varefter han försvann. Raseriet vände sig därefter mot kronofogden, som stannat kvar för att få folket att taga reson. Tumultet blev allt värre, vartill den myckna spriten bidrog. Slutet blev att kronofogden slogs ihjäl. Detta skedde samma dag som Måns Bock slog danskarna vid Hälsingborg. Följande dag gåvo sig bondeskarorna hemåt och landshövdingen, som även från andra håll erfor allmogens hotfulla sinnesstämningen, avbröt alla åtgärder för dess inkallande. De som voro på väg till mötesplatsen blevo hemförlovade.

Längre fram på året 1710 kom efterräkningens stund för de bönder, som vid Binneberg gått till våldshandlingar. En särskild kommission tillsattes, vilken dömde sex bönder till stegel och hjul, en till enbart halshuggning, elva till spöslitning och flerårigt fängelse i Marstrand samt tjugofyra till spöslitning. Av de dödsdömda var det två, som avledo i fängelset. Exekutionen skedde den 10 september 1710 vid Binneberg under be-teckning av Värmlands regemente. De övriga upprorsmakarna fingo nåd sedan de lovat att hädanefter bliva lydiga och trogna undersåtar.

De hårda straffen synas hava gjort sin verkan, ty när Skaraborgs läns allmoge följande år uppådades för att möta norska trupper, som infallit i Bohuslän, gick den utan knot i fält, men då var det ju också för att skylda det egna landskapets gräns. Skaraborgsbönderna hunno dock icke längre än till Vänersborg, förrän bud kom, att norrmännen dragit sig tillbaka. Säkerligen var icke Lars med vid Binneberg, men att han var med i någon av de andra uppådade bondeskarorna får man hålla för troligt.

Den 27 januari 1716 fick Lars ännu en son. Denne kom till världen på Börsbol i Daretorp socken. Om Lars med de sina mellan 1707 och 1716 varit bosatt utom Daretorp socken eller om han under alla dessa år icke fått några barn eller om prästen glömt införa notis om något eller några barns födelse, veta vi icke. Lars och hans familjs öden under berörda år äro fullständigt okända. På Börsbol fick Lars ytterligare ökning i barnaskaran.

När det sjunde av de kända barnen väntades, gick Lars bort. Han avled som brukare på gården Börsbol i Daretorp socken en januaridag 1724. Det var alltså något mer än fem år efter tolfte Karls bortgång. Dödsorsaken är okänd. Vid sin död var Lars blott 42 år gammal. Han överlevdes i många år av sin hustru.

Född 1681 (/10?) i Daretorp socken.

Föräldrar: (Bonden) Erland (Gunnolfsson och hans hustru
Ebba Larsdotter i byn) Råmmarehemmet.

Döpt 30/10.

(Daretorp församlings födelse- och
dopbok)

Död 1724 (/1?) i Daretorp socken av icke angiven dödsorsak. Begravd 19/1. 1/

(Daretorp församlings död
och begravningsbok)

Vigd 1701 22/11 i Daretorp socken med Elin Börjesdotter.

(Nr 65 å antavlan)

(Daretorp församlings lysnings
och vigselbok)

1/ Som Lars begravdes så sent i månaden som den 19, måste han rimligen hava avlidit i januari. Död- och begravningsboken anger åldern vid hans bortgång till 52 år, vilket är felaktigt.

Farfars farfars farmor
(Nr 65 å antavlan)

ELIN BÖRJESDOTTER

Omkring 1676 skall Elin hava kommit till världen, men var hennes vagga stod, är okänt. Om hennes barndom och ungdom veta vi intet. Vid tiden för sitt gifte var hon hemmahörande i byn Lilla Gälleberg i Daretorp socken. Någon gång på sommaren eller förhösten 1701, Elin bör då hava varit 25 år gammal, måste hon hava blivit medveten om, att hon väntade barn med den 20-årige Lars Erlandsson från en av gårdarna i byn Råmmarehemmet i Daretorp socken. Den 22 november 1701 vigdes de tu i Daretorp socken. Elin flyttade nu till makens fädernegård, som denne troligen. samma eller närmast föregående år övertagit. På denna gård födde Elin under de närmaste fem åren ytterligare tvåbarn, först en dotter och därefter en son.

Från 1707 till 1716 veta vi intet om Elins öden, men den 27 januari sistnämnda år födde hon i Daretorp socken ännu en son. Familjen var då bosatt på gården Börsbol i nämnda socken, på vilken gård Elin sedan födde ytterligare tre barn. När hon gick och väntade på den yngsta av de tre, blev hon änka. Det var i januari månad 1724 maken vid blott 42 års ålder lämnade de sina. Den 22 april detta år födde Elin en liten dotter, som döptes till Annicka. Den lilla avled på sommaren samma år. Elin bodde kvar på Börsbol.

Vilket år Elin lämnade Börsbol, veta vi icke, men här kan nämnas, att hennes äldste son året efter faderns död blev bonde därstädes. Det var dock icke på Börsbol, som Elin skulle komma att sluta sina dagar utan på ett torp under Törestorp, som också låg i Daretorp socken.

I en angiven ålder av 71 år avled Elin av icke känd dödsorsak en novemberdag 1747.

Född 1676?

(Daretorp församlings död och
begravningsbok 1747)

Död 1747 (/11?) i Daretorp socken av icke angiven dödsorsak. Begravd

(Daretorp församlings död
och begravningsbok)

Barn:

Erland född 1702 19/1 i Daretorp socken.
(Nr 32 å antavlan)

Karin,	född 1704 9/3
Lars,	” 1707 28/2
Per,	” 1716 27/1
Nils,	” 1719 22/1
Ingrid,	” 1721 27/4
Annicka 1/	” 1724 22/4 /postuma

1/ Död 1724 av ej angiven dödsorsak. Begravd 13/7

Farfars farfars farfars far
(Nr 128 å antavlan)

ERLAND GUNNOLFSSON

Som Erland redan före 1681 var hemmansbrukare, måste man förmoda, att han blivit född före 1660 och som han avled redan 1687 förefaller det sannolikt, att han var född redan under 1600-talets första hälft. Var Erland så-, dagens ljus, veta vi icke. När vi först kunna knyta an till hans öden, var han brukare på en av gårdarna i byn Råmmarehemmet i Daretorp socken. Man kan därför säkerligen förmoda, att han också var född i nyssnämnda socken.

Att tillhöra allmogen var i mitten av 1600-talet allt annat än angenämt ty under 30-åriga kriget hade den svenska adeln kommit att se på bönderna på samma sätt, som var vanligt ute på kontinenten. En svensk adels man var en mycket hög herre, men en svensk bonde var rakt ingenting. Den svenska statsledningen hade ganska bekymmersamt med pengar icke blott under 30-åriga kriget utan även under åren därefter. Få grund härav måste man kompensera krigsbefälet för dess uteblivna löner med förläningar. Uppenbarligen gällde detta även civila ledande män, men förläningar utdelades också på andra grunder av den generösa drottning Kristina.

Inom en förläning var det icke kronan utan adelsmannen, som uppbar skatterna och även på annat sätt trädde i kronans ställe. Bönderna höllo på att nedsjunka i slaveri och det var icke ovanligt, att bönderna fingo tillbringa längre eller kortare tider i adelsmännens fångelser och göra besök i deras spöstugor, där de hugnades med att slita spö eller sitta på trähästen. Det sistnämnda en i visa mån hästliknande tingest med vass rygg, på vilken delikventen fick sitta med stora tyngder vid benen.

Ända in på 1670-talet var situationen den, som ovan tecknats, men Karl XI, som i samband med det danska anfallet på 1670-talet, fått en inblick i förhållandena i förvaltningen och funnit att de voro allt annat än tillfredsställande, grep sig efter fredsslutet med all kraft an med att ordna och lägga till rätta, vad som brast i vårt lands inre förhållanden. Bondekungen ställde till råfst och rättareting med både hög- och lågadel, som, tvingades återlämna sina förläningar. De bönder, som varit adelns trälar, blevo åter fria män. Detta så mycket mer som Karl XI också höll sin hårda hand över ämbetsmännen och deras förvaltning. En lyckligare tid hade börjat för Sveriges folk.

Senast 1681 trädde Erland i gifte med en kvinna vid namn Ebba Larsdotter, som i oktober nyssnämnda år skänkte honom en son, vilken den 30 oktober döptes till Lars. Tre och ett halvt år senare fick Erland ännu en son. När den lille var 2 år, var Erlands timglas utrunnet. Han slutade sina dagar på gården i Råmmarehemmet en novemberdag 1687. Dödsorsaken är icke känd. Erland överlevdes av sin hustru.

Född se ovan.

Död 1687 (/11?) i Daretorp socken av icke angiven dödsorsak. Begravd 27/11.

(Daretorp församlings s död-
och begravningsbok

Vigd (senast 1681) med Ebba Larsdotter.

(Nr 129 å antavlan)

(Daretorp församlings mantalslängder samt
födelse- och dopbok /vid äldsta kända
barnets födelse/)

Farfars farfars farfars mor
(Nr 129 å antavlan)

EBBA LARSDOTTER

Om man får tro åldersuppgiften vid hennes bortgång skall Ebba hava blivit född omkring 1645, det var medan det 50-åriga kriget rasade. Var hennes vagga stod, veta vi icke.

Först 1681 kunna. vi knyta en till Ebbas levnad. En oktoberdag detta år födde hon på en av gårdarna. i byn Råmmarehemmet i Daretorp socken en son, som den 30 oktober döptes till Lars. Vid denna tid var Ebba gift med en bonde vid namn Erland Gunnolfsson, som hon tre och ett halvt år senare skänkte ännu en son. Redan i november månad 1687 blev Ebba änka. Maken avled på den tidigare nämnda gården i byn Råmmarehemmet. Efter sin makes död bodde Ebba kvar i byn till sin egen bortgång.

Många år kom Ebba att leva som änka, ty först en majdag 1731 voro hennes dagar tillända. Hon avled i en angiven ålder av 85 år.

När Ebba var barn, var vårt land nyss vordet en stormakt. Ännu innan hon nådde ålderdomen, var det svenska väldet slaget i spillror. Hennes levnad förflöt under icke mindre än 6 regenters tid. Säkert präglades hennes liv av slit och släp och umbäranden, ty en svensk allmogekvinnas lott denna tid var sådan. De ljusa och glädjrika dagarna måste man förmoda hava varit få.

Född 1645. 1/

(Daretorp församlings död och
begravningsbok 1731)

Död 1731 (/5?) i Daretorp socken av icke angiven dödsorsak. Begravd 23/5.
(Daretorp församlings död
och begravningsbok) CD

Barn: Lars döpt 1681 30/10 i Daretorp socken.
(Nr 64 å antavlan)
Nils, född 1685 1/?
(Daretorp församlings födelse och
dopbok)

1/ Daretorp församlings födelse- och dopbok börjar 1680.